

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: K motivům fantasy a sci-fi v románu pro děti na příkladech německy psaných textů. Práce s literárním textem ve vyučování

Autorka práce: Karmen Sánchezová

Vedení práce: PhDr. Tamara Bučková

Oponentka: PaedDr. Dagmar Švermová

Termín odevzdání práce: duben 2006

Diplomantka Karmen Sánchezová se v předložené práci zabývá fantastickými motivy, které se objevují v literatuře pro děti a mládež v období 2. poloviny 20. století do současnosti. Pozitivní je, že autorka pojednává dobu vzniku literárních děl s fantastickými motivy a uvádí, jak tyto motivy „kopírovaly“ určité historické epochy, popř. reagovaly na konkrétní sociální situaci, či ovlivnily klima ve společnosti. Soustředí se především na díla autorů pocházející převážně z německy mluvících zemí. Všímá si však i dalších „fantastických“ knih, které jsou v současné době populární, popř. i pro jejich filmová zpracování.

Domnívám se, že tato tematika je aktuální a pro výuku německého jazyka významná, a to nejen pro zlepšování čtecích dovedností žáků (i v mateřském jazyce), pro posílení esteticko-výchovné a poznávací složky výchovně vzdělávacího procesu, ale i pro značné motivační efekty.

Autorka se snaží v diplomové práci na základě prostudovaných odborných publikací zjistit, proč využívají autoři stále více prvků fantastična a promítají je do reálného života (někdy se dokonce stírají děje/postavy reálné a fantastické) a jak děti vnímají tyto fantastické motivy, jak se s nimi ztotožňují, popř. i jak je hodnotí. Prezentuje některé typy členění fantastické literatury, nabízí možnosti třídění fantastických textů, vytipovává nejpoužívanější fantastické motivy v románech pro děti a v neposlední řadě se zabývá i charakteristikou struktury těchto textů a využíváním jazykových prostředků.

Praktická část práce je věnována více metodám práce s literárním textem. Autorka vychází ze třech premis:

literární díla obsahující fantastické prvky jsou pro děti atraktivnější,

vzbuzují vyšší emocionální odezvu; ovlivňují více jednání žáků a napomáhají socializaci,

bez pomoci nejsou děti ve věku 9-10 let schopny rozpoznat vztah fantastických prvků k realitě – je nutné nalézt adekvátní způsoby interpretace/metody práce a postupy.

Diplomantka vybrala pro prokázání svých hypotéz ukázky z románů „Skřítek v hlavě“ od Ch. Nöstlingerové a „Esrova dobrodružná cesta po Modré planetě“ od M. Gruberové. Ověřování prováděla autorka na Základní škole s rozšířenou výukou jazyků v Praze 2, Kladská 1 ve 3. ročníku v rámci souvislé pedagogické praxe. Práce obsahuje návrhy hodin/metodickou přípravu. Autorka využívá různé způsoby práce, organizační formy, pracuje funkčně s činnostně orientovanou a narativní metodou. Prostředky, které diplomantka použila mohou být pro žáky inspirativní. Za základní metodiku výzkumu (lépe ověřování) zvolila autorka dotazník pro žáky.

Zajímavé jsou údaje týkající se oblíbenosti knih s fantastickými motivy, nejoblíbenějších knih v roce 2004, které autorka uvádí na str. 12-13 a statistiky z výzkumu čtenářství na str. 72-78.

Předložená diplomová práce je po stránce formální zpracována pečlivě, celkové uspořádání práce je logické. Svým rozsahem splňuje požadavky kladené na diplomovou práci (128 stran včetně seznamu prostudované literatury + 8 příloh). Diplomová práce je psána česky, závěr je formulován v němčině i češtině. Po stránce technické je práce zvládnuta dobře, pouze bych doporučovala jednotlivé přílohy očíslovat. V práci se objevují v zanedbatelné míře překlepy a drobné jazykové nepřesnosti.

Závěrem:

Práci s literárními texty obecně by na školách mělo být věnováno více pozornosti. Vhodný způsob a vedení výuky umožní žákům ostřeji rozeznávat fantastické prvky od skutečnosti a nalézat v textu někdy i skryté výchovné aspekty s cílem ztotožnit se s morálními hodnotami a chováním kladných knižních hrdinů.

Navrhuji diplomovou práci Karmen Sánchézové hodnotit jako výbornou.

